బియ్యం

సూర్యుడు పశ్చిమాన కుంగిపోతూ వున్నాడు. అటు వైపు ఆకాశం గోగుపువ్వులను చిదిమేసినట్టు ఎర్రగా వుంది. చిట్టడివి నుంచి పశువులను ఊర్లోకి తోలుకొస్తున్న పశువుల కాపర్లలో ఒకడు భూమ్యాకాశాలు కలిసిన చోట మండుతున్న కొలిమి లాంటి దృశ్యాన్ని చూసి అమాయకంగా తన తోటి వాళ్ళతో

"అరేయ్ మొగులు మీద మంటలేస్తుందిరో అగో... అగో....." అని పశ్చిమ దిశన చెట్ల చాటు నుండి ఆకాశాన్ని చూపించాడు. ఎంతో కుతూహలంతో, ఉత్సాహంతో ఆకుర్రాడి వద్ద కొచ్చిన పిల్లలు ఆకాశానికేసి చూసి "అవునురో" అని ఆమోదించారు.

అలా వాళ్ళు ఊర్లోకి అడుగులువేస్తూ వున్నారు. ఊర్లో పాడుబడిన శివుని గుడి దగ్గర గాలికి రాలిన పువ్వులను ఏరుకుని కొంత మంది పిల్లలు 'పీకలు'గా ఊదుతూ వున్నారు. ఆ చెట్టు కింద కమ్మగా తీయటి వాసనేస్తోంది. తెలుపు, పసుపు రంగులు మిళితమై వున్న ఆ పువ్వుల పరిమళం పిల్లలందర్నీ ఆకర్షిస్తూ వుంది. దళసరిగా వున్న పూరేకులు పాడుగాకుండా చూసుకుంటున్నారు పిల్లలు.

ఆ చెట్టుకు దగ్గరలో కొన్ని గుడిశెలు, పెంకుటిళ్లు వున్నాయి. వాటిలో ఓ గుడిశె ఎరుకలి పాపమ్మది. ఆమె గుడిశె ముందు కూర్చొని పేడతట్ట 'అడుగు' అల్లుతూ వుంది. అప్పటికి పందులు ఊరంతా తిరిగి మేతమేసి, గుడిశె దగ్గరలో గుర్ గుర్ గుర్ మంటూ తిరుగుతూ వున్నాయి.

ఎరుకలి పాపమ్మ చేతులు చక చకా కదులుతున్నాయి. బరిగెలు ఆమె చెప్పినట్టు ఒదిగిపోతూవున్నాయి. పాదాల కింద కొంత భాగాన్ని పెట్టుకుని వేగంగా అల్లుతూ వుంది. ఆమె చూపులు అల్లుతున్న తట్టపైనే వున్నాయి.

ఎంతో నిష్ఠతో తట్ట అల్లుతున్న ఆమె మాసిన వంకాయరంగు నేత చీర కట్టుకున్నది. రెండు వేరు వేరు గుడ్డలతో కుట్టిన రవికెను తొడుక్కున్నది. మెడలో నల్లపూసలతో పాటు వెండి గొలుసు ఒకటి వేలాడుతోంది. చేతి వేలికి రాగి వుంగరం ఒకటి వుంది. చేతులు కదిలించినప్పుడల్లా గాజుల శబ్దమవుతూ వుంది. ఆమె వయసు దాదాపు నలభై సంవత్సరాలుండొచ్చు.

వెలుగు పూర్తిగా తగ్గిపోవడంతో పాపమ్మకు సరిగా కనిపించడం లేదు. పందులు దగ్గరలో గుర్ గుర్ గుర్ మంటూ గూళ్ళ వైపు చూస్తున్నాయి. అందుకనే అల్లడం ఆపి అల్లిన పేడ తట్ట అడుగును, మిగిలిన బరిగెను, కత్తిని పక్కకు జరిపి

"అమ్మా, నాయనా..." అంటూ బలవంతంగా లేచింది. చాలాసేపు ఒకే చోట కూర్చోవడంతో మోకాళ్ళు పట్టేసినట్టయ్యాయి. పాపమ్మ లేచి క్షణంసేపు అక్కడే నిల్చుని, గట్టిగా ఊపిరొదిలి గూళ్ళవైపు నడిచింది.

గుడిశె గోడకు ఆనుకుని వరసగా వున్న పందుల గూళ్ళ ముందు నుంచి 'సల్ప' రాళ్ళను తీసేసి, పందుల వద్ద కొచ్చి 'గె గ్గె గ్గె గ్గె' అంటూ గూళ్ళలోకి తరమసాగింది పాపమ్మ. గూళ్ళకు అడ్డంగా వున్న రాళ్ళను తోసెయ్యడంతో కొన్ని నేరుగా గూళ్ళలోకి అలవాటు ప్రకారం చేరాయి. కొన్ని అటూ ఇటూ పరుగెత్తాయి. పరిగెత్తిన వాటి వైపు నడుస్తూ....

"నడవ రాదుంఙ్రే, మీరొక వైనం జేస్తరు. హు నడువుంఙ్రీ... ట్ట ట్ట ట్ట ట్ట..." అంటూ వాటిని గూళ్ళలోకి తోలసాగింది.

పాపమ్మ కొంత దూరం జరగగానే గూళ్ళలోకి చేరిన పందుల్లో ఒకటి రెండు బయట కొచ్చాయి. దాంతో పాపమ్మ దగ్గరలోని బరిగె అందుకుని "ఛూ.. ఛూ..." అంటూ బరిగెను నేలపై కొట్టింది. ఆ చప్పుడుకు పందులన్ని బుద్ధిగా గూళ్ళలోకి చేరాయి. ఛూ ఛూ అన్న శబ్దం విని ఆ ఇంటి కుక్క పరిగెత్తు కొచ్చి పాపమ్మ పక్కన తోక ఊపుతూ, పందులవైపు గుర్రుగా చూస్తూ నిలుచుంది. పందులు ఒకదాన్ని ఒకటి రాసుకుంటూ గుర్ గుర్ గుర్ మంటూ గూళ్ళలోకి చేరుకున్నాక పాపమ్మ సల్ప రాళ్ళను అడ్డంగా పెట్టింది. గూళ్ళలో పందులు ఒక దాన్ని ఒకటి పొడుచుకుంటూ గారాలు పోతున్నాయి.

ఆ గూళ్ళ దగ్గర ఎంత ఊడ్చి 'సాన్పి' చల్లినా 'గెదర్' వాసన వొస్తూనే వుంది. పూర్తిగా అలవాటు పడిన పాపమ్మకు కూడా ఉమ్మిని తెప్పిస్తోంది. పాపమ్మ ఆ పక్కన ఊసి, నాలుగడుగులు వేయగానే కుక్క తోక ఆడిస్తూ వచ్చి, నాలికతో చేతిని నాకుతూ ప్రేమను ఒలకబోస్తూ కుయి కుయి మనసాగింది. దాని భాష అర్థం చేసుకున్నట్టుగా పాపమ్మ.

"ఏ... పోయే, ఇప్పుడేముందని ఎయ్యాలే? పో! అవతలికి పో..." అంటూ చేయిపైకి లేపింది.

చేతిని లేపగానే కుక్క జడుసుకున్నట్టు ఓ అడుగు వెనక్కి తగ్గి తోక ఊపుకుంటూ బజార్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

పాపమ్మ జారాడు దగ్గరికి నడిచి గోళెంలోంచి నీళ్ళు తీసుకుని ముఖంపై చల్లుకుని, ఆ తర్వాత కాళ్ళు కడుక్కుంది. కొంగుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ గుడిశెలోకి అడుగుపెట్టింది. అప్పుడే దీపం వెలిగించి గూనెపెంక మీద పెడుతోంది పాపమ్మ కూతురు సరస్వతి. పదమూడేళ్ళ సరస్వతి అంతకు ముందు కుండతో బావి నుంచి నీళ్ళు తీసుకరావటంతో ఆ అమ్మాయి ఎడమ భుజం నుంచి కింద లంగా వరకు తడిసిపోయింది. పాపమ్మ ఆ పూట దీపాన్ని చూడగానే తలమీద కొంగు వేసుకొని రెండు చేతలు జోడించి నిండు మనసుతో మొక్కింది. రెండుక్షణాల తరువాత భక్తితో లెంపలు వేసుకొంది.

పొయ్యి వద్దకు నడుస్తున్న సరస్వతినుద్దేశించి

"నీళ్ళు తెచ్చుడు అయ్యిందా బిడ్డా?" అనడిగింది.

పచ్చిగ వున్న లంగాను చేత్తో దులుపుకుంటూ

"ఆ... కుండలన్ని నిండినయి" అంది సరస్వతి

ఓ పని పూర్తయినందుకు కొంచెం తృప్తి పడుతూ

"బియ్యం గాలించి పొయ్యి రాజేయి బిడ్డా..." అంది పాపమ్మ.

వెంటనే "కుండల బియ్యం లేవ్ గదనే" అంది సరస్వతి మెల్లగా

పాపమ్మ రెప్ప పాటు ఏమి మాట్లాడక ఆలోచనలో పడింది. ఆ తర్వాత "మరి ఇప్పుడు చెప్తె ఎట్లనే? ఇప్పుడు ఏడికి పోయి తీసుకొద్దు? దీపాలు పెట్టిన యాళ్ళ ఎవలు బదలు పెడ్తరు? ఎవరింటికి బోతే ఎవరు పెడ్తరు..." అంది తలగోక్కుంటూ

"నువ్ పొద్దుగాల బియ్యం కుండ సూస్తివికదవ్వ. బియ్యం లేవన్న సంగతి నీకు తెలుసుకదాని ఊకున్న" అంది సరస్వతి.

"ఒక ఆలోచన. ఒక లెక్క అయితెనేమో యాదికుండి పాడయితుండె. ఫికర్లన్ని పెట్టుకునే వరకు ఏది యాది పాడయిత లేదు. మీ అయ్యకేమో ఏది పట్టిలేకపాయే సోయిలేకపాయే. ఇంట్లకు ఉప్పున్నదా? తొక్కున్నదా? పొయ్యిలకు కట్టెలున్నయా? పొయ్యి మీదికి బియ్యమున్నయా? అన్న ముచ్చటనే ఎరుక లేకపాయే. ఇంత బరిగె అడివిలకేలి తెచ్చి ఆడ పడెయ్యాలే, బుద్ది వుంటే రెండు తట్టలు అల్లాలే, ఆడికేలిపోయి కల్లు దుకాండ్ల పడితే అయిపాయే! ఆయనకేం ఫికరు? రంగ రంగాను కుంట తిర్గుతడు. ఆయనకు సంసారమెందుకు పెండ్లాం పిల్లలెందుకు? ఆయన పొట్టకు ఇంత కల్లు బొట్టు వుంటె సరిపాయే... ఇదంత నా మెడకు పడ్డది..." అంటూ పాపమ్మ గొణిగింది.

చాలీ చాలని సంసారంపై అసంతృప్తితో మాటలంటూ వుంటె సరస్వతి బయటకు నడిచింది. వెన్నెల పడుతోంది. పిల్లి నాలికతో మూతి రాసుకుంటూ గుడిశెలోకి రాబోతూ వుంటే సరస్వతి అటకాయించింది. ఎవరింటికి వెళ్ళి బియ్యం అడగాలి? అన్న ఆలోచనతో సత మతమవుతూ వున్న పాపమ్మ తలగొక్కుంటూ స్వగతంలో

"చేతుల బుడ్డపైసలేదు. ఇంట్ల గింజలు లేవు. మరి ఎట్ల సంసారం ఎల్లదునుకుని 'అయ్య' కల్లు దుకాండ్లకు పోయిండో ఏమో తెలువది. ఇప్పుడు ఎవరింటికి బోతే ఎవరు పెడ్తరు? ఈ సంసారంతోని నాకయితే పిచ్చి లేశినట్టుంది..." అంటూ గుడిశెలో మూలకు 'కుదురు' పక్కన వున్న చేటను తీసుకుని బయటకు అడుగేసింది.

అప్పుడప్పుడే ఆకాశంలో పొడుచుకొస్తున్న చుక్కలను పరిశీలిస్తున్న కూతుర్ని ఉద్దేశించి

"ఓ పిల్లా! నేను గట్లపోయి అడిగొస్త - నువ్ పొయ్యి రాజేసి పెట్టు" అంది పాపమ్మ.

"నువ్వయితే రా పో!" అంటూ తల్లిని పంపి అట్లాగే గడపలో కూలబడింది. గుడిశెలోకి జొరబడాలని చూస్తున్న పిల్లినే పరిశీలించసాగింది.

వీధిలో పాపమ్మ నడుస్తూ

"శవ్వా!... ఈ సంసారంతోని ఎంత కాలం పాకులాడుదు. ఒక్క రోజన్నా ఇగో గిది లేదు అనకుంట నిమ్మలంగ వొండుకుని తిని పండింది లేదు. ఎప్పటికి ఇదే కొల్లపురమాయే. ఉప్పు ఉంటే తొక్కులేకపాయే. తొక్కు ఉంటే ఉప్పులేకపాయే. ఏది సగ్రాసుగలేని సంసారంతోని ఎన్ని ఏండ్లు తిప్పల పడాలే తల్లీ... ఏం బతుకు ఇది వయినాల బతుకు ఈ బతుకు మీద మన్నువడ!..." అంటూ గొణగసాగింది.

నాలుగయిదు ఇళ్ళు దాటాక ఆకుల నర్సమ్మ ఇంటి ముందుకొచ్చి "ఉన్నావ్ నర్సక్కా?" అంది.

వెన్నెల వెలుగులో గోళెం దగ్గర నర్సమ్మ బాసండ్లు తోముతూవుంది. ఎరుకలి పాపమ్మ గొంతు ధ్వని గుర్తించి అక్కడి నుంచే

"ఈడ వున్ననే... రా" అనిపిలిచింది.

ఎరుకలి పాపమ్మ గోళెం దగ్గరికి నడిచి

"ఇప్పుడు తోముతున్నావ్ బాసండ్లు? బిడ్డలేదా అక్కా" అంటూ పలకరించింది.

నర్సమ్మ తన పని తాను కొనసాగిస్తూనే

"రేపు శుక్రారం (శుక్రవారం) గదనే సాన్పికి ఇంత పెండ ఏసుక రమ్మని తోలిన పోరిని. ఇంకా రాలేదు సూడు. పోరి ఎటుపోతే అటే పోతది..." అంది.

"పెండ దొరకిందో లేదో? వస్తుండొచ్చు తియ్..." అంది పాపమ్మ. నర్సమ్మ ఓ సారి పక్కకు తల తిప్పి పాపమ్మను చూసి

"ఏమో చాట పట్టుకొని తిరుగుతున్నవ్ ఏం సంగతే?" అనడిగింది.

"ఎక్కడికి తిరుగుతలేను. నీ దగ్గరికే వొచ్చిన అక్క. మా పెద్దపోరి దీపం ముట్టిచ్చినంక కుండల బియ్యం లేవని చెప్తున్నది. ఇప్పటికి ఒక్క ఇత్తులేదు. చేతుల బుడ్డపైస గూడ లేదు. ఎట్ల? ఎట్ల? అని ఆలోచన జేసి చాట పట్టుకొని నీ దగ్గర్కి వొచ్చిన సేరు బియ్యం బదల్ పెడ్తవేమోనని... మల్ల రెండు మూడు రోజులల్ల పెడ్త..." అని ప్రాధేయ పూర్వకంగా అడిగింది పాపమ్మ.

"అయ్యో ఉంటె పెట్టెతందుకు బరువా? రేపు నాకు అవసర మొచ్చినా నీ ఇంటికి రానా గని-పాపమ్మ అక్క నువ్ ఎట్ల చెప్పినా ఇంటవ్ మా ఇంట్ల గూడా బియ్యం ఇప్పట్కి పొద్దట్కి అయ్యేటట్టు ఉన్నయ్ గంతే! వారం పది రోజులకింద పావుపల్ల బియ్యం తెస్తే ఇగో ఇయ్యాళ దాక అయినయ్-ఇగ రేపు ఎట్లయితదో సూడాలె?..." అంది చేసే పని ఆపి నర్సమ్మ.

"జెర ఎట్లనన్న చేసి సూడక పోతివి - నీకు పుణ్యమైతది" అని ప్రాధేయపడింది.

"నీతోడు! వుంటె పెట్టనానే?!" అంది నర్సమ్మ నచ్చచెప్పే ధోరణిలో - పాపమ్మ రెండు క్షణాలు ఆలోచన చేసి, తలగోక్కుని, ఏం చేయాలో తోచక, తికమక పడుతూ అటూ ఇటూ కదిలి.

"పోయొస్త మరి..." ఆఖరి సారిగా అడుగుతున్నట్టుగా అంది.

"గా కొనింటి ఈరమ్మ దగ్గర్కిపో నిన్ననే అద్దపల్ల బియ్యం తెచ్చిండ్రు బదల్ పెడుతుండొచ్చు..." అని సలహా ఇచ్చింది నర్సమ్మ.

"మంచిది, పోయి అడుగుత..." అని పాపమ్మ అక్కడి నుంచి కదిలింది. నర్సమ్మ తన పనిలో తాను మునిగి పోయింది.

పాపమ్మ గొణుగుతూ వీధిలో పడింది.

కొనింటి ఈరమ్మ దగ్గర సేరు బియ్యం బదులు తీసుకుని, చాటతో ఇంటికి చేరేసరికి భర్త తమ్మయ్య వాకిట్లో కూర్చొని చుట్ట కాల్చుకుంటూ వున్నాడు.

ఈ సమయంలో భర్తను పలకరిస్తే పెద్ద కొట్లాటనే అవుతదని ఊహించి పాపమ్మ కోపంగా భర్త వైపు చూసి గుడిశెలోకి వెళ్ళి పోయింది. తమ్మయ్య మాత్రం భార్యవంక చూడనైన చూడలేదు. చుట్ట తాగడంలో నిమగ్నమయ్యాడు.

గుడిశెలో సరస్వతి పొయ్యి రాజేసి వేడి నీళ్ళు పెట్టింది. పాపమ్మ చేటలోని బియ్యం చెరిగి, 'ఎసుల'లో పోసి నానేసింది. ఆపని ఈపని చేస్తూ అదీ ఇదీ సర్దుతూ, గుడిశెలోకి బయటకు తిరుగుతూ అన్నం వండింది పాపమ్మ. చింతపండుతో 'తొక్కు' నూరింది.

అప్పటికి రాత్రి ఎనిమిది దాటింది. కాముని కంతలో పశువుల కాపరి కుర్రాళ్ళ కోలాటం ఆట నేర్చుకుంటున్న చప్పుడు వినబడుతూ వుంది. భజన మండలిలో భజన కార్యక్రమం ప్రారంభమవుతోంది. దూరంగా కింది వాడలో ఎవరో కొట్లాడుతున్న చప్పుడు వినబడుతోంది. కుక్కలు అదేపనిగా మొరుగుతూ వున్నాయి. తాగుబోతు మల్లయ్య లెల్లె పదాలు, రంగయ్య పదాలు పాడుకుంటూ తన ఇంటి వైపు పోతూ వున్నాడు.

పాపమ్మ ఇద్దరు కొడుకులు జీతం నుంచి ఇంటికి చేరారు. ఆ ఇద్దరు పిల్లలకి, సరస్వతికి, భర్త తమ్మయ్యకు అన్నం వడ్డించింది పాపమ్మ. దీపం వెలుగులో చింతపండు

తొక్కుతో వేడి వేడి అన్నం పిల్లలు ఇష్టంగా తింటూ వున్నారు. తమ్మయ్య నోటికి చింతపండు తొక్కు రుచించక కొంత తిని వదిలేసాడు. ఆ వదిలేసిన అన్నం ఇద్దరు కొడుకులకు మారు పెట్టింది పాపమ్మ.

ఆ తరువాత కుండలో మిగిలిన నాలుగు మెతుకులను పాపమ్మ గంజిలో వేసుకుని కారం అంచుకు పెట్టుకుని తాగేసింది.

గిన్నెలు కడిగి అందరికి పరచి, దీపం వత్తి తగ్గించి సరస్వతి పక్కలోకి వచ్చి పాపమ్మ పడుకునే సరికి పదికావస్తోంది.

పాపమ్మకు నిద్రరావడం లేదు. తెరచిన కళ్ళు తెరచినట్టుగానే వున్నాయి. కంటి మీద కునుకు పట్టడంలేదు. ఆలోచనలు తనని ఎక్కడెక్కడికో లాక్కెళుతున్నాయి. సంసారం గురించి పరిపరి విధాలా ఆలోచిస్తూ వుంది. భర్త ఆదాయం, పిల్లల సంపాదన, తన ఆర్జన ఏదీ సంసారానికి చాలడం లేదు. వచ్చే ఆదాయం కన్నా ఖర్చు ఎక్కువ అయింది. దాంతో ఆపూటకే ఇబ్బంది పడాల్సి వస్తోంది. పిల్లలకు చాలీ చాలని తిండి ఇంకా ఎన్నాళ్ళు పెట్టాలో ఆలోచిస్తూ వుంది. ఎటు వైపు నుంచి చూసిన భవిష్యత్ ఎండిన బరిగెలాగనే కనిపిస్తూ వుంది.

ఆఖరికి ఒక నిర్ణయానికొచ్చింది పాపమ్మ. తాత్కాలికంగానైనా ఇంటి పరిస్థితులు మెరుగు పడడానికి మూడు నెలల క్రితం సరస్వతి బాగు లేనప్పుడు నారాయణ రెడ్డి పటేల్ దగ్గర యాభై రూపాయలకు 'కుదువ' పెట్టిన తన 'పుస్తె' పై మరో యాభై రూపాయలు తీసుకుని కొన్ని బియ్యం తీసుకొస్తే వారం పదిరోజులు ఏ బాధ లేకుండా గడిచిపోతాయనుకుంది. ఆ తరువాత తయారైన తట్టలు అమ్మి ఎలాగో కాలం వెల్లదీయొచ్చు అని నిశ్చయించుకుంది. అలా ఆ విషయంపై ఆలోచిస్తూ, ఆలోచిస్తూ పాపమ్మ నిద్రలోకి జారుకుంది.

కోడి కూసింది.

కట్ల మీద వున్న లేగదూడలు అరుస్తూ వున్నాయి.

కాకులు కావ్ కావ్ మంటూ చెట్లపై కొమ్మలను మార్చుతూ వున్నాయి.

ఊరు మెల్లిగా మేల్కొన్నది. పాపమ్మ గుడిశె దగ్గర పందులు గుర్ గుర్ గుర్ మంటూ వున్నాయి. తమ విడుదల కోసం ఎదిరి చూస్తూ వున్నాయి.

పూర్తిగా తెల్లవారగానే పాపమ్మ గుండెలో గుండు పడ్డట్టు అయింది. మళ్ళీ బియ్యం కోసం వెతుకులాట. రాత్రి తీసుకున్న నిర్ణయానికే కట్టుబడి వుండాలని మాత్రం అనుకుని వాకిలి ఊడ్చి, గూళ్ళలో నుంచి పందులను వదిలి, కుండలు కడుగుమని కూతురు సరస్వతికి చెప్పి, నారాయణ రెడ్డి పటేల్ ఇంటికి నడిచింది.

పెద్ద భవంతి ఇంటి వరండాలో కుర్చీ వేసుకుని ఉదయపు ఎండలో నారాయణ రెడ్డి కూర్చున్నాడు. దాదాపు అరవై ఏళ్ళు దాటిన నారాయణరెడ్డి ప్రస్తుతం ఇంటి వద్దనే ఎక్కువగా

వుంటున్నాడు. వ్యవసాయం పనులు అతని కొడుకులు చూసుకుంటున్నారు. సన్నగా బక్కపల్చగా మొఖంపై అమ్మోరు మచ్చలున్నాయి నారాయణరెడ్డికి. అతనికి టి.బి. జబ్బు వుందని ఊరంతా చెప్పుకుంటారు.

నారాయణరెడ్డి ఓసారి దగ్గి, వాకిట్లో ఓ మూలన ఊసాడు. అప్పుడే తలనిండా కొంగు వేసుకుని వినయంగా, కాస్త భయంగా బెదురుతూ వాకిట్లో ఓ మూల నిల్చున్న ఎరుకలి పాపమ్మను చూసి

"ఏమో వచ్చినవేమే?" అనడిగాడు.

ఎరుకలి పాపమ్మ మాట్లాడ్డానికి కాస్త జంకుతూ తలమీది కొంగు సర్దుకుంటూ

"కొన్ని పైసలు అవసరమొచ్చినయ్ పటేలా..." అంది.

"ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు ఇయ్యనీకి ఇదేమన్న ధర్మసత్రమానే... ఆ..." అని గట్టిగా అన్నాడు రెడ్డి.

"ఇంట్ల తమామ్ బియ్యం లేవు పటేలా - అందుకనేవొచ్చిన" అంది మెల్లిగ

"లేకుంటే నన్నేమి చెయ్యమంటవే." అని దగ్గాడు నారాయణరెడ్డి.

ఎరుకలి పాపమ్మ కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా వుండి.

"అ వస్తువు (పుస్తె) మీదనే ఇంకో యాభైరూపాయలు ఇయ్యండ్రి పటేలా మీకాల్మొక్త..." అనడిగింది.

నారాయణరెడ్డి కుర్చీలో సరిగా కూర్చుంటూ సూటిగా ఎరుకలి పాపమ్మను చూస్తూ "ఇంకెక్కడి వస్తువే? నువ్వు ఇన్నిపైసలు తీస్కపోతివి. అంతకుముందు నీ మొగుడు ఇన్ని పైసలు తీసుకపోయిండు. అవ్వి, ఇవ్వి, వడ్డీ కల్పితే ఆ వస్తువ ఖరీదు కంటె ఎక్కువయింది. అందుకనే మొన్న పట్నంకు అమ్మెతందుకు పంపిన, అయినా నువ్ నెల దినాలల్ల ఇడిపిచ్చుక పోతనంటివి కదనే..." అని ఇంకేమేమో అంటూ వున్నాడు.

కాని ఎరుకలి పాపమ్మ తాను ఏమి వింటుందో తనకే అర్థం కావడం లేదు. "పట్నంకు అమ్మె తందుకు పంపిన" అన్నమాట వినగానే ఆమె ఊహలు, ఆశలు కుప్పకూలిపోయాయి. చేతిలోకి వస్తాయనుకున్న బియ్యం మట్టిపాలు అయ్యాయనిపించింది. వారం, పది రోజులు ఏ బాధ లేకుండా గడిచిపోతాయనుకుంటే మళ్ళీ బియ్యం కోసం బాధ తప్పదనిపించింది. బియ్యం కోసం ఎవరింటికి బదులుకు వెళ్ళాలో తెలియక అగమ్యగోచరంలో పడింది.

(1994లో ప్రచురించిన 'ఎర్రలైటు'
కథల సంపుటి నుంచి....)